

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-09-28

Vår referens

Jenny Lindvall

Utvecklingssamordnare

jenny.lindvall2@malmo.se

Remiss Socialdepartementet - Betänkandet En reform av den statliga barn- och ungdomsvården SOU 2026:52 ASN-2026-15984

Sammanfattning

Socialdepartementet har gett Malmö stad möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet *En reform av den statliga barn- och ungdomsvården SOU 2026:52*. Utredningen konstaterar att den statliga barn- och ungdomsvården under lång tid haft allvarliga brister som påverkat vårdkvalitet, barns trygghet och rättssäkerhet. För att stärka vården är en genomgripande reform nödvändig.

Sammantaget ställer sig arbetsmarknads- och socialförvaltningen positiv till utredningens förslag och bedömer att de, under förutsättning att de finansieras fullt ut av staten, har goda förutsättningar att bidra till en mer ändamålsenlig, rättssäker och kvalitativ statlig barn- och ungdomsvård.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende *En reform av den statliga barn- och ungdomsvården SOU 2026:52*, enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Betänkande av utredningen om en reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52) volym 1
- Betänkande av utredningen om en reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52) volym 2

- Betänkande av utredningen om en reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52) volym 3
- G-Tjänsteskrivelse Remiss Socialdepartementet - En reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52)
- Förslag till yttrande Remiss Socialdepartementet - En reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52)

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-09-30

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-10-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-10-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen; registrera.stk@malmo.se

Ärendet

Socialdepartementet har gett Malmö stad möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet *En reform av den statliga barn- och ungdomsvården* SOU 2026:52.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit betänkandet på remiss från Stadskontoret.

Vården och förhållanden i den statliga barn- och ungdomsvården har återkommande uppmärksamats i granskningar och rapporter från myndigheter, forskare och organisationer. Dessa har visat på omfattande och långvariga brister i den statliga barn- och ungdomsvården.

Bristerna får betydande negativa konsekvenser för barns och ungas trygghet, kvaliteten i vården och rättssäkerheten. Barn och unga i särskilt utsatta situationer riskerar att inte få det stöd och den vård de behöver och vården kan i vissa fall till och med förstärka deras utsatthet.

Utredningen föreslår att en ny myndighet inrättas; *Myndigheten för statlig barn- och ungdomsvård* (MBU). MBU ska överta delar av den institutionsvård för barn och unga som i dag bedrivs av Statens institutionsstyrelse (SiS).

Liksom i dag ska myndigheten ansvara för att erbjuda vård för barn och unga med omfattande behov där insatserna ibland kan innebära begränsningar av den personliga integriteten och där vården kräver särskild kompetens och resurser som förutsätter ett nationellt upptagningsområde.

MBU ska få ett utökat ansvar för andra operativa insatser inom socialtjänstens arbete med barn och unga.

Det innebär exempelvis ansvar för specialiserade behandlingsmetoder där nationell samordning krävs för att säkerställa god kvalitet och likvärdig tillgång i hela landet.

Myndigheten ska även ha möjlighet att ansvara för elektronisk övervakning. MBU ska också få utföra uppdrag åt kommuner i samband med eftervård efter avslutad placering vid statliga hem för barn och unga.

Den nya myndigheten föreslås inte ansvara för påföljden sluten ungdomsvård (LSU). LSU ersätts successivt av fängelse för unga som döms till frihetsberövande påföljder, vilket innebär att ansvaret övergår till Kriminalvården. Under övergångsperioden fasas LSU ut, samtidigt som verksamheten ställs om till att i huvudsak omfatta barn och unga som vårdas enligt LVU.

Alla statliga hem ska kunna erbjuda en trygg, likvärdig och kvalitativ vård med så få frihetsbegränsande insatser som möjligt. Därför behöver det finnas en sammanhållen vårdkedja inom varje hem. Genom att kombinera låsbara enheter, delvis öppna enheter och utslussningsplatser skapas bättre möjligheter att anpassa vården efter den enskildes behov. Barn och unga kan då stegvis få ökat ansvar och större frihet i en trygg och välkänd miljö med stöd av personal som de redan har etablerat relationer till. Vården bör också utformas utifrån olika vårdbehov och åldersgrupper för att minska risken för negativ påverkan mellan barn och unga. Vilka typer av vårdenheter som ska finnas vid de statliga hemmen ska regleras i lag.

Högst fem barn och unga ska få vårdas samtidigt på en vårdenhet på ett statligt hem för barn och unga. Ett statligt hem för barn och unga ska bestå av minst sex och högst tolv vårdenheter.

De statliga hemmen ska erbjuda stöd och behandling till vårdnadshavare och andra närstående. Utredningen anser att samtliga hem ska ha resurser och kompetens för att ge sådant stöd och behandling efter samråd med socialnämnden.

Utredningen föreslår också att förutsättningarna för samverkan med regionerna kring hälso- och sjukvård för placerade barn och unga tydliggörs. MBU ska få i uppdrag att bedriva viss hälso- och sjukvård genom exempelvis sjuksköterskor och psykologer.

En ny vårdform som integrerar sociala insatser och psykiatrisk vård föreslås för barn och unga med omfattande psykisk ohälsa. Regionen där hemmet ligger får ett utpekat ansvar för vården till barnen på hemmet vilket ska regleras i hälso- och sjukvårdslagen.

Utredningen bedömer att platskapaciteten behöver byggas ut. Det behövs inte bara tillräckligt med platser utan det är även nödvändigt att säkerställa en extra marginal. MBU ska utgå från en belägningsgrad på 70 procent vid prognostisering av planering av antalet platser vilket är lägre än idag. Detta för att säkerställa att myndigheten har förutsättningar att kunna tillgodose skyldigheten att akut tillhandahålla platser och behovet av differentieringen av olika vårdformer.

För att stärka barns rättigheter föreslås att ett oberoende ombud inrättas vid Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Ombudet ska kunna ge råd och vägledning till placerade barn och unga samt hantera och pröva klagomål som rör missförhållanden vid de statliga hemmen.

Slutligen föreslås en ny lag som reglerar behandling av personuppgifter inom verksamheten vid de statliga hemmen för barn och unga. Lagen ska ge myndigheten möjlighet att föra ett säkerhetsregister i syfte att förebygga och motverka brottslighet samt upprätthålla ordning och säkerhet vid verksamheterna.

Förvaltningens övervägande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar utredningens bedömning att den statliga barn- och ungdomsvården är i behov av genomgripande förändringar och välkomnar de förslag som presenteras.

Förvaltningen instämmer i att vården vid den statliga barn- och ungdomsvården under en längre tid haft väsentliga brister när det gäller såväl kvalitet, rättssäkerhet som förmågan att möta barns och ungas sammansatta behov. Det finns därför ett tydligt behov av förändringar, både av verksamhetens organisering och av vårdens innehåll, för att skapa bättre förutsättningar för en trygg och säker vård.

Förvaltningen har inga invändningar mot utredningens förslag. Särskilt positivt bedöms ambitionen att skapa mindre vårdenheter, samt förbättra samverkan mellan socialtjänst, skola och hälso- och sjukvård. Förslagen bedöms sammantaget kunna bidra till en mer sammanhållen vårdkedja och ett ökat fokus på barn och ungas individuella behov.

Förvaltningen ser även positivt på förslagen om en utökad tillgång till hälso- och sjukvård och ett ökat stöd till familj och andra närstående. Även förslagen om minskat antal barn och unga per vårdenhet och högre personaltäthet bedöms vara viktiga förutsättningar för att uppnå de kvalitetsförbättringar som eftersträvas.

Förvaltningen konstaterar att utredningens förslag innebär en tydlig ambitionshöjning och medför ökade kostnader för den statliga vården. En grundläggande förutsättning för att reformen ska kunna genomföras utan att belasta kommunernas ekonomi är därför att staten tar fullt ansvar för de kostnadsökningar som följer av förslagen, i enlighet med utredningens förslag.

Den förväntade ökningen av dygnskostnaderna föreslås finansieras genom statliga medel och inte genom höjda avgifter för kommunerna. Förvaltningen anser att detta är en viktig utgångspunkt. Om kommunerna i framtiden skulle behöva bära delar av de ökade kostnaderna finns en risk att reformens intentioner motverkas genom att

tillgången till vårdplatser påverkas eller att kommunernas ekonomiska handlingsutrymme minskar.

Sammantaget ställer sig arbetsmarknads- och socialförvaltningen positiv till utredningens förslag och bedömer att de, under förutsättning att de finansieras fullt ut av staten, har goda förutsättningar att bidra till en mer ändamålsenlig, rättssäker och kvalitativ statlig barn- och ungdomsvård.

Ansvariga

Sara Svensson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Merete Tillman Förvaltningsdirektör